MICHAËLIS
AMATI
PRESBYTERI NEAPOLITANI

DE

OPOBALSAMI
SPECIE

Ad Sacrum Chriſma conficiendum requiſita

DISSERTATIO

Hiſtorico - Dogmatico - Moralis.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III
NAPOLI

NEAPOLI MDCCXXII.
Typis FRANCISCI RICCIARDI.
Ex Publica Autoritate.

Digitized by Google

כל־די מן־טעם אלה שמיא יתעבד
אדרזדא לבית אלה שמיא די־למה
להוא קצף ׃

Omne,quod ad ritum Dei Coeli pertinet, tribuatur diligenter in domo Dei Coeli: ne forte iraſcatur.

I. Eſdrae VII. 23.

BENEVOLO LECTORI Felicitatem.

TAnta eſt hiſce temporibus ſcripturiendi libido: tantaque librorum mole jam pene obruimur: in quibus vel recoquũt crambem Autores, vel inepta prorſus, & ſpongia potius delenda, quam Typis donanda oculis legentium obtrudunt; ut facile mihi perſuaſerim, Candide Lector, hance, quam tibi exhibeo Opellam, vel ad inanem oſtentationem antiquae eruditionis, qua certe minime pollere profiteor ſcriptam, fore cenſendum, vel ea dũtaxat praeferre, quae jam ab aliis inſignis notae Scriptoribus, vel ad nauſeã ſcripta, & pertractata ſint, ac proinde futilem, & indignã, quae vel curſim legatur. Facturus ſum ergo operae pretiũ, ſi tibi ipſo in limine ſcribendi rationem, & cauſſam, & quae legenda proponam ingenue, & ſine fuco explanem. Iſta quae ſint, paucis accipe. Elapſi menſis die tertia ad ornatiſſimum Oratorium, tota Italia celebratiſſimi Pharmacopolii, Monaſterii FF. S. Franciſci a Paula S. Lu-

dovico dicati ad Palatium, ut ajunt Noſtrates, ut facerem de more, ſummo mane me contuleram. Sed ecce tibi Sacerdos quidam ejuſdem Familiae a Fr. Franciſco Vuſſallo Viro ſupra ceteros omnes tam praeclarae artis Chymicae peritiſſimo praelaudato Pharmacopolio Praefecto, Opobalſamum ad Sacrum conficiendum Chriſma expetebat. Sciſcitabatur Praefectus Peruvianũ *ne, an* Tolutanum *exquireret. Sacerdos vero ſe ejuſmodi rerum ignarum profitebatur: ajebat dũtaxat ab Ill. Nicoterenſi Epiſcopo, ſibi commiſſum, ut Opobalſamum, & quidem optimum, habendum, eique quam citiſſime traſmittendum curaret: cujus vero ſpeciei ne hilum quidem in Epiſtola ejuſdem Praeſulis. Tum me intuitus idem Praefectus interrogavit, quam* Opobal*ſami ſpeciem, eſſet daturus, ut Sacrum Chriſma recte ex Ritu Eccleſiae conficeretur. A qua tũ ego haeſi: utpote cui non ſuppetebat memoria ea de re ſatis in Autoribus Sacris legiſſe. Id tantum repoſui:* Opobalſamum *ad Sacrum Chriſma neceſſarium eſſe ſcio, ſed cujus ſpeciei ignoro.*

ro. Puto tamen aptum eſſe illud, quod in Indicarum nucum putaminibus advehitur: in mentem enim veniebat ab rerum Indicarum Scriptoribus illud, tamquam optimum celebrari. Auſcultavit bonus ille Vir, & ejus ſpeciei Opobalſamum expeteti Sacerdoti ad praelaudatum Praeſulem remittendum dedit. Ego vero cum feciſſem, domum reverſus ſtatim ad rem diligentius perveſtigandam animum adjeci: cumq; permultos tum profanos, tum Sacros conſuluiſſem Scriptores, deprehendi me in conſilio, quod dederam haut erraſſe. Laetabundus proinde rem poſtridie eidem Fratri retuli, at ille obmusſitabat primum: deinde clare locutus, ait: ſe aliter a duobus Epiſcopis, qui praecedenti die occidente jam Sole adſuam cōvenerat Officinam, accepiſſe: eoſq; profeſſos, ſe Opobalſami Peruviani, ſpeciem liquidi ſcilicet, ac nigri in conficiendo Chriſmate adhibuiſſe. Quamobrem enixe precabatur, ut quae ea de re ſtudio comparaveram literis mandarem. Ita enim cauſſam iſtam antiquitatis latebris adhuc deliteſcentem in medium pro-

la-

latam,ac e tenebris erutam clarius patefaciendum eſſe ajebat. Re igitur maturius diſcuſſa,obſequendum Amico cenſui, & eo vel maxime, cum apud neminem ex Autoribus de Confirmationis Sacramento agentibus,quaeſtionem ſatis pro merito ad examen revocatam perſpexiſſem. En igitur,Candide Lector,ſcribendae Diſſertationis cauſſam, & materiem. Qualis qualis futura ſit,eam tibi hilari, promtoque animo exhibeo. Tu eum aequi bonique conſule:Si quaedam habeat, quae probanda ſint, calculum adde: ſin autem non ſatis digna videatur flammis devove: non renuo, quin, & manus do: ſi nonnulla adjicienda compereris adjice,& pro Sacra literaria Republica laborare ne graveris. Ceterum ſi munuſculum, quod praebeo reſpuendum exiſtimes: benevolum ſaltem animum, rectamque mentem pro tua benignitate commenda.Vale.

Dabam Neapoli Idibus Martiis MDCCXXII.

Rev. D. Julius Nicolaus Tornus Examinator Curiae Archiepiſcopalis revideat, & referat. Neap. 2. Martii 1722.

D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.

Eminentiſsime Domine.

Librum mole exiguum, re magnum, cui Titulus: *De Opobalſami ſpecie ad Sacrum Chriſma conficiendum requiſita, Auctore* D. *Michaele Amato Presbytero Neapolitano*, Em. V. urgente auctoritate, quam adtentiſſime perlegi: nihilque in eo, quod ad noſtrae Catholicae Fidei, aut Chriſtianae morum diſciplinae amuſſim non ſit exactum, deprehendi. Porro Auctoris ingenium, ſtyli elegantiam, multigenam tum Sacram, tum profanam eruditionem; & ut ita dicam, curioſitatem, ſum maximopere admiratus. Gratiae vero ſunt illi habendae, quod rem adeo obſcuram, & hactenus non ſatis diſcuſſam, & quidem Sacris Miniſtris Sacro Chriſmati conficiendo praepoſitis quammaxime neceſſariam, tanta facilitate, ac doctrina explanet: nec minori ſtudio, & labore ex variorum Auctorum voluminibus expromat. Dignum igitur exiſtimo librum, qui publica luce donetur, dummodo Em. V. Auctoritas non deſit. Datum Neap. xv. Calendas Apriles anno Chriſtianae Epochae CIↃIↃCCXXII.

Em. V. *Humillimus, Obſequentiſſimus, & Addictiſſimus Famulus*

Julius Nicolaus Tornus.

Attenta dicta relatione imprimatur. Die 16. Apr. 1722.

D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.

Rev. D. Cyrus de Alteriis videat, & in ſcriptis referat.

Mazzaccara Reg. Vlloa Reg. Alvarez Reg. Giovene Reg.

Proviſum per S.E. Neap. die 23. Martii 1722.

Maſtellonus.

Excellentiſsime Princeps.

DIſſertationem Hiſtorico-Dogmatico-Moralem de Opobalſamo ad Sacrum Chriſma conficiendum requiſito, a D. Michaele Amato Neapolitano Presbytero conſcriptã, ſedulò perlegi; nihilque Juriſdictioni Regiae in ea nactus ſum minus conſonum, immo vero ſummam eruditionem, atque elegantiam ſingularem. Quare, ni ſecus E.V. videatur, typis mandari poſſe tanti Viri labores exiſtimo; quemadmodum mihi admirandos, ita rerum Eccleſiaſticarum ſtudioſis apprime utiles. Neapoli XVI. Calendas Aprilis MDCCXXII.

E.V.

Addictiſſimus, & Obſequentiſs. Servus

Cyrus de Alteriis.

Stante ſupradicta relatione imprimatur; verum in publicatione ſervetur Regia Pragmatica.

Mazzaccara Reg. Vlloa Reg. Alvarez Reg. Giovene Reg.

Proviſum per S.E. Neap. die 14. Aprilis 1722.

Maſtellonus.

DE OPOBALSAMI SPECIE

Ad Sacrum Chriſma conficiendum requiſita

DISSERTATIO

Hiſtorico-Dogmatico-Moralis.

DE Opobalſami ſpecie, ad Sacrum conficiendum Chriſma ex Catholicae Eccleſiae Ritu requiſiti, verba facturus, officii eſſe duxi, hujus Diſſertationis in limine, nonnulla de origine & cauſſa commiſtionis Opobalſami cum oleo in praefati Chriſmatis confectione breviter adferre. At vero priuſquam de tempore, quo hujuſmodi uſus in Eccleſia inoleverit, diſſeramus, illud cumprimis animadvertendum eſt, quod quamvis apud Orientales Confirmationis Chriſma, tum olei, tum triginta-quin-

Digitized by Google

que Aromatum, ſeu herbarum exquiſiti odoris ſpeciebus, cum vini non exigua quantitate admiſtione conficiatur, ut in eorum *Euchologiis* videre eſt, ubi de Chriſmate agũt,& apud *Juſtinum Martyrem*(a)in *Dialogo cũ Triphone*, ubi etſi non explicet,quaenam fuerint illae Aromatum ſpecies, fatetur tamen in genere ex pluribus Aromatum ſimplicium compoſitione coaleſcere: Apud Occidentales tamen ex oleo olivarum dumtaxat, & Opobalſamo conficiendum eſſe,tum aliarum Eccleſiarum, tum Eccleſiae Romanae, & antiqui & moderni Rituales edicunt. Id vero potiſſimum conſtat ex *Sancto Gregorio I.* cognomento *Magno*, (b) haec ſcribente in illa verba *Capitis* 1. *Cantic. Botrus Cypri dilectus meus in vineis Engaddi. In Engaddi*, inquit, *Balſamum gignitur.quod cum oleo* *Pon-*

(a) *Floruit ſeculo II. c. an.CXL.* Triphonem *iſtum, cum quo* Juſtinus *diſputat, Eruditi exiſtimant eundem fuiſſe,quem Judaei* Rabbi Tarphonem,*& vulgo* Sacerdotem divitem *vocant, Rabbi Achibae collegam & commilitonem:qui ob rebellionem à Barcochabe excitatam, Patria relicta in Graeciam ſe contulerat.* (b) *Seculo V I.labente vitam ducebat circa an.DXC.*

Pontificali benedictione Chriſma efficitur, quo dona Sancti-Spiritus exprimuntur. Et in *Lib. Sacram.* eidem Sancto Pontifici adtributo, (*a*) in Coena Domini, quando Chriſma benedicitur, legitur: *Praeparantur ampullae duae cum oleo, quarum melior defertur Pontifici, ut accepto Balſamo, & commiſcitato cum oleo, manu ſua impleat eam.* Ita quoque Venerabilis *Beda* (*b*) in idem *Caput I. Cantic.* ad eadem illa verba, *Botrus Cypri, &c. In vineis*, ait, *Engaddi Balſamum gignitur, quod in Chriſmatis confectione liquori olivae admiſceri, ac Pontificali benedictione ſolet conſecrari, quatenus fideles omnes cum impoſitione manus Sacerdotalis, qua Spiritus-Sanctus accipitur, hac unctione ſignetur.* Idē legitur in *Libro de Divinis Officiis*, qui

 Al-

(a) *Praefatus Sacramentorum liber*, *vulgo* S. Eligii Miſſale *nuncupatur*. *Vide, quae de eo ſcribit* Hugo Menardus *in ejus Praefatione*, (b) *Seculo VIII incipiente aetatem agebat circa an. DCCI de hujus S. Doctoris Operibus tum editis, tum MSS, obſervandum eſt, quid ſcribit* Jo. Mabillonius in ſecul. Benedict. ſeculo III. Part. I. pag. DXXXIX, & DLV.

Alcuino (*a*)tribuitur,& apud *Amalarium* Metenſem Diaconum (*b*) in *Libro* I. *de Eccleſiaſticis Officiis*, *cap*.XII. & tandem aliis omiſſis, *Eugenius IV* (*c*) in Decreto pro Inſtructione Armenorum, de Confirmatione loquens, inquit: *Cujus materia eſt Chriſma confectum ex oleo, quod nitorem ſignificat conſcientiae, & Balſamo, quod odorem ſignificat bonae famae*. His ergo praelibatis, videndum modo eſt, quo tempore hic uſus admiſcendi Opobalſamum cum oleo pro ſacra unctione, in Confirmationis Sacramento peragenda, in Eccleſia coeperit.

Et

(a) Alcuinus, *ſive* Flaccus Alcuinus, *vel* Albinus *flor. ſeculo* VIII. *c. an. DCCLXXX. Liber de* Divinis Officiis, *ſive* Expoſitio Romani Ordinis *habetur ſub ejus nomine inter alios Scriptores ejuſdem argumenti ſaepius editus*. Alcuini *autem non eſſe*, & *poſt annum M. ſcriptum eſſe certo certius conſtat*.

(b) Amalarius Metenſis Diaconus, *ſeu, ut alii volunt*, Metenſis Corepiſcopus *inter vivos degebat ſeculo IX. c. an. DCCCXII. De hoc opere* de Divinis, *ſive* Eccleſiaſticis Officiis *ſic* Boſtonus Burienſis: Scripſit Amalarius ad Ludovicum Regem de Offic. Eccleſ. lib. IV. quorum principium (*Glorioſiſſime*) finis (*Orationes*); *unde liquet, poſtrema duo IV libri Capita adjectitia eſſe; ſicut nec in Indice Capitulorum IV libro praefixo ea comparent*. (c) *Flor. ſeculo XV. circa an. MCDXXXI.*

Et quidem ante ſextum ſeculum, nec apud Orientales, nec apud Occidentales in uſu fuiſſe videtur. Apud Scriptores enim Graecos ante IV ſeculum, qui Confirmatoriae Unctionis meminerunt, de praefata Opobalſami admiſtione cum oleo altum ſilentium eſt, ut apud praelaudatum *Juſtinum Martyrem*, *Baſilium*(a), *Cyrillum Jeroſolymitanum*(b), & *Dionyſium Lib. de Eccleſiaſtica Hierarchia*(c) obſervari poteſt.

Ante quoque ſextum ſeculum nullus inter Latinos invenitur Scriptor, qui de hac admiſtione loquatur: nec *Tertullianus* enim (*d*), nec *Cyprianus* (*e*), nec *Innocentius* Papa I. (*f*), nec *Auguſtinus*(*g*), quamquam omnes de Chriſmate frequẽter locuti ſunt, praedictae admiſtionis

 um-

(a) *Seculo IV. in vivis erat c. an. CCCLXX.* (b) *Eodem ſeculo IV. flor. c. an. CCCL.* (c) Dionyſius *f. or. ſeculo I. c. an. L. Sitne hujus* Dionyſii *praed. lib. aliaque eidem adtributa opera, Eruditis examinandum relinquimus: ſufficit enim nobis, ut eorum quiſquis fuerit autor ante VI. ſeculum ſcripſerit.*
(d) *Seculo II. vivebat c. an. CXCII.* (e) *Seculo III vitam agebat c. an. CCXLVIII.* (f) *Flor. circa ſeculi V. initium, an. CCCCII.* (g) *Vitam duxit ſeculo IV, & V. c. an. CCCXCVI. uſque ad CDXXX*

umquam meminerunt. Unde illam inter Latinos circa ſextum tantum ſeculum uſurpatum fuiſſe, fatendum eſt, de qua poſtea *Gregorius I*, cujus verba ſupra retulimus, & *Gregorius Turonenſis* (a) ſcripſerunt.

Hic autem notandum, ne ab aliquo opponatur, antiquiorem eſſe hunc uſum in Eccleſia, ex eo quia *S. Cyprianus Lib. de Cardinalibus Chriſti Operibus* ad *Cornelium* Papam inſcriptum, in *Serm.* ſeu Tract. *De Unctione Chriſmatis & aliis Sacram.* loquendo de iis, quae in Feria V. Coenae Domini fiunt, ſcribit: *Hodie in Eccleſia cum ceteris unctionibus ad populum acquiſitionis ſanctificandum, in participationem dignitatis & nominis, ſacrum Chriſma conficitur: in quo miſtum oleo Balſamum Regiae & Sacerdotalis gloriae exprimit unitatem, quibus dignitatibus initiandis, divinitus eſt unctio inſtituta.* Qui locus praeſertim laudatur ab *Hugone Menardo* (b), Wil-

(a) *Seculo VI in vivis erat c. an.* DLXXIII. (b) *In notis, & obſerv. ad lib. Sacram. S. Gregorii Papae I. in notis ad Fer. V.* in Coena Domini.

Wilhelmo Lindano (a), & *Vincentio Contenſonio* (b). Non, inquam, id obſtat: praefatum enim opus, in quo duodecim Sermones, ſeu Tractatus de Chriſti noſtri Redemtoris Operibus habentur, Sancti *Cypriani* non eſſe, omnes Eruditi fatentur, ut videre eſt apud *Bellarminũ*(c), *Heſſelium*(d), *Poſſevinum* (e), *Antonium Arnaldum*(f), *Guilielmum Cave* (g), ceteriſque praetermiſſis, *Natalem Alexandrum* in ſua *Hiſt. Eccleſ.* (h), ubi ſcribit: *Suppoſititium eſſe hoc opus Cypriani, ex eo quia nec vetera MSS. Cyprianicorum Operum illud exhibent, nec ſtylus Cyprianum ſapit, nec doctrina Cyprianicae conſonat.* Id, quod etiam notavit citatus *Bellarminus*: Unde, ut praelaudati *Cave* & *Alexander* advertunt, aliique ex modernis Scriptoribus, praedictum opus eſſe *Arnoldi Bonae-Vallis* Abbatis

(a) *Panopliae Evang. lib. IV. cap. XXVI.*
(b) *Tom: II. Theolog. mentis & cordis lib. XI. p. I. Diſſert. IV. cap. I. Specul. II.* (c) *Lib. de Script. Eccleſ.* (d) *In Cenſ.* (e) *Lib. de Comm. ſub una ſpecie.* (f) *De freq. comm. p. I. cap. XI.* (g) *In Hiſt. liter. Scriptor. Eccleſiaſt.* (h) *Seculo III. cap. XIV. art. IV. n. III.*

in Dioeceſi Carnotenſi, qui ſeculo XII vixit ſub *Hadriani IV.* Pontificatu, quod praeſertim conſtat ex *Codice MS.* Oxonienſis Collegii omnium Animarum, qui hunc librum repreſentat ſub nomine praefati Abbatis ad *Hadrianum* Papam inſcriptum.

Et ne maleferiati quidam homines ultra nobis circa hunc uſum obganniant adferendo miſtionem hance Opobalſami cum oleo in Confirmationis materia, ſicut & unctionem ab Heterodoxis Sanctam Eccleſiam mutuatam eſſe, ex iis, quae ſcribit *S. Irenaeus* (a) *Lib. I. cap. xviii.* quo loco Valentinianorum inſtituta recenſens, unctionis etiam ceremoniam eis adnumerat: ait enim, *Poſt deinde ungunt Sacratum Opobalſamo. Unguentum enim hoc typum dicunt ejus ſuavitatis, quae eſt ſuper univerſa. Quidam autem eorum adducere quidem ad aquam ſupervacuum eſſe dicunt: admiſcentes oleum & aquam in unum cum quibusdam profanis dictionibus ſimilibus, quae ſupra praediximus, mittunt ſu-*

(a) *Flor. ſeculo II. circa an. CLXVII.*

ſuper eorum caput, qui ſacrantur, & hoc eſſe redemtionem volunt, ungunt autem & ipſi Opobalſamo. Id,quod praeſertim *Heracleonis* Sectarii ex Valentinianae Haereseos fonte fluentes obſervabant, qui tamen ſuos, dum animam agerent, novo quaſi modo redimebant: Oleum, vel Opobalſamum aqua temperatum ipſorum capitibus infundentes, & invocationes quaſdam Hebraicis conceptas nominibus adhibentes, quibus muniti a ſuperioribus Principatibus, & Poteſtatibus coerceri, viderique non poſſe dictitabant; inferioremque ipſorum hominem ſurſum poſſet a nemine conſpectum evadere, de quibus *S. Epiphanius* (a) ſcripſit *Haereſi xxxvi*.

At, quam ridicule iſta effutiant Novatores pluribus demonſtratur. I quia, ut recte advertit eruditiſſimus *Petrus Daniel Huetius* (b), omnes Sacramentorum materiae ſumtae ſunt ex rebus communibus & obviis, ex aqua nempe, oleo, Balſa-

(a) *In vivis erat ſeculo IV. circa an. CCCLXVIII.*
(b) *In Alnetanis quaeſt. de concordia rationis & fidei, cap. XX.*

ſamo, pane, vino; quin & ex earum quotidiano & frequenti uſu, perceptiſque inde utilitatibus deſignari Sacramentorum peculiares effectus, nemo, qui Catholicus audit, ignorat. His vero etiam rebus, quamquam ſuperſtitioſe, Ethnici utebantur in ſuis Ritibus; at non propterea deducitur, ab illis Chriſtum Dominum & Sanctam Eccleſiam, in Sacramentorum materiis & Ritibus ſtabiliendis, res & ceremonias accepiſſe. II, quantum adtinet praeſertim ad commiſtionem Opobalſami cum oleo in Sacro Chriſmate conficiendo, cur non hoc verius fatendum eſt, ex Sacris Literis Sanctam Eccleſiam deſumſiſſe, ut ſacrae Unctionis in Confirmationis Sacramento myſteria magis exprimerentur; praeſertim propter Opobalſami fragrantiam, quae *Eccleſ.* xxvi. 20. his exprimitur verbis: *Sicut cinnamomum & Balſamum aromatizans, odorem dedi.* & v. 21. *Quaſi Balſamum non miſtum odor meus*. Etenim ex Opobalſami odore addiſcere ſatis poſſunt Fideles Confirmati, ſibi licere cum

Apo-

Apoſtolo dicere (a): *Chriſti bonus odor ſumus*.

Sed enimvero hunc Unctionis Ritum, quis inficiari poteſt, illum Sanctam Eccleſiam e Scripturis accepiſſe, non ſolum quantum ad eam, qua in Baptiſmo, Confirmatione, Sacra Ordinatione utitur; verum etiam quantum ad illam, quam in Eccleſiarum Dedicatione, Regumque Conſecratione adhibet. Et quidem antiquiſſimum hunc morem fuiſſe, vel *Jacobi* exemplum oſtendit(b): lapidem enim, quo erat uſus pro cervicali, Deo dicavit *ſolenni aſperſione olei*, cum in ſomnis vidiſſet Angelos Dei de Coelo adſcendentes & deſcendentes; qua viſione veluti conterritus exclamans dixerit: *Quam terribilis eſt locus iſte, non eſt hic aliud, niſi Domus Dei & porta Coeli*. Ex quo loco praecipue Eruditi colligunt, libamen olei non in Sacrificiis tantum, ſed extra Sacrificia, ubi quid conſecrabatur, ſanctificabatur & Domino dicabatur, adhiberi ſueviſſe(c). Quem Ritum olim uſita-

tiſſi-

(a) *II. Cor. II. 15.* (b) *Geneſis XXVIII.* (c) *Spencer. de LL. Hebraeor. rit. Diſſert. III. de Purif. & Luſtrat. Hebr. in fine.*

tiſſimum, nec in ſe ſuperſtitioſum Deus adprobavit,voluitque,ut *Moyſes* hoc ipſo Tabernaculum,ceteraque ſibi dicaret, ſanctificaretque. Methodum Chriſma hoc conficiendi praeſcribit *Exodi xxx.* 23, & ſeqq. additque: *Facies unctionis oleum ſanctum, unguentum compoſitum opere unguentarii, & unges eo Tabernaculum teſtimonii, & Arcam Teſtamenti, menſamque cum vaſis ſuis, Candelabrum & utenſilia ejus, Altaria Thymiamatis & holocauſti, & univerſam ſupellectilem, quae ad cultum eorum pertinet, ſanctificabiſque omnia, & erunt Sancta Sanctorum. Qui tetigerit ea, ſanctificabitur. Aaron & filios ejus praeterea unges, ſanctificabiſque eos, ut ſacerdotio fungantur mihi.* Idem praeceptum ulterius repetit *Exodi xxxx.* 9, & ſeqq. Quod, & Moyſes ſedulo implevit, ut liquet *Num.* VIII. 1, & *Levit.* VIII. 5. 10. 11. Et quia Sacerdotes itidem Deo conſecrabantur, olei aſperſione purgandi, ſanctificandique erant, juxta mandatum Dei (*a*). Quo praeterea ritu Chriſtum adum-

(*a*) *Levitici VIII.* 12.

dumbrari, conſtat ex variis Scripturae locis (*a*). Reges quoque per inunctionem cõſtitutos fuiſſe, ex *Jouthami Apologo* (*b*) patet: *Ierunt ligna, ut ungerent ſuper ſe Regem*. Quemadmodum etiam poſtea Reges *David*, *Saul*, ceterique uncti ſunt (*c*), ut Sancta eorum Perſona eſſet inviolabilis, Deoque ſacrata; quam ſubditi eo amplius venerarentur, ac ſe ſubjectionis lege adſtrictos ſentirent, nec eam unquam violarent.

Poſtquam vero Sacerdotium externum in N. T. deſierat myſtica ratione, quae de Sacerdotio & unctione in V. T. praecepta erant, in N. T. ad omnes fideles adplicantur, quippe qui coram Deo facti dicuntur *Sacerdotes & Reges per unctionem ſpiritualem*(*d*), quae omnibus fidelibus communicata eſt(*e*) ab ipſo Chriſto vere uncto, unde etiam nomen accepit, & fidelibus ſuis communica-

(a) *Pſal. XLV*. 8. (b) *Judic. IX*. 9. (c) *I. Samuel. X*. 1.--*XVI*. 14.----*I. Reg. I*. 39.--*II. Reg. IX*. 6. 9.
(d) *Apocal. I*. 5. --*VI*. 10.--*I. Petr. II*. 5. 9.
(e) *Joan. I*. 16. & *II. Joan. II*. 20. 27.

cavit, quod vocentur *Uncti*, ſeu *Chriſtiani.*

Hoc ipſum, quod ſpiritualiter de omnibus fidelibus Scriptura Sacra praedicat, Chriſtiani ſignis quibuſdam externis exprimere voluerunt: & inde varia unctionum genera reperta ſunt, de quibus mentionem injicit *Innocentius III.* in Decretali Epiſtola Patriarchae Conſtantinopolitano miſſa (a): *Quia vero*, inquit Pontifex, *Chriſtus fecit nos in ſanguine ſuo Deo noſtro Regnum & Sacerdotes, propter quod Petrus Apoſtolus ait: Vos eſtis genus electum, Regale Sacerdotium; iccirco in Novo Teſtamento, non ſolum Sacerdotes & Reges unguntur, ſed omnes Chriſtiani bis ante Baptiſmum, ſed oleo benedicto, primum in pectore, deinde inter ſcapulas; & bis poſt Baptiſmum, ſed Chriſmate Sacro, primum in vertice, demum in fronte.*

Nec officit, quod ſimili rerum unctione utebantur quoque Ethnici; qui tamen eo detinebantur errore, ut lapides, quos inun-

(a) *Anno MCCIV. & habetur* Cap. unico *extr.* de Sacra Unctione

inunxiſſent, adorarent, divinitatiſque neſcio quid ea olei perfuſione eis ſuperillabi crederent, ut innuit *Lucianus* (*a*); & teſtatur *Arnobius* (*b*). Quin & *Joannes Clericus* (*c*) oſtendit, frequentiſſimum olei uſum fuiſſe in Sacris Ethnicorum, & imprimis Aegyptiorum Ritibus. Etenim haec omnia perpendens *S. Auguſtinus Lib. xvi. de Civ. Dei, cap. xxxviii*, Jacobi geſta expendens, rectiſſime ait: *Non eſſe ea comparanda Gentilium ſuperſtitioſis ceremoniis*: quandoquidem, *quod Jacob*, inquit, *fecit, ad Prophetiam pertinet. Neq; enim more Idololatriae lapidem perfudit oleo, quaſi faciens eum Deum; neque enim adoravit eum lapidem, neque ei ſacrificavit, &c.* Ex quibus nemini non innoteſcit, morem inungendi res Deo dicandas, quamquam aliquatenus & a Gentilibus uſurpatum; longe tamen diverſa ratione & fine ab Ethnicis, ac a Fidelibus, quibus vera illuxit Religio, ad praxim reductum fuiſſe: ſiquidem Ethni-

(a) *In* Alexand. Pſeudomante *poſt medium de* Rutellio Romano *loquente*. (b) *Lib.* I. adverſ. gentes. (c) *In* not. ad Judic. IX. 9.

Ethnici ea, quae a Fidelibus acceperant, ad ſuperſtitionem, & Idololatriam deflexerunt(a), ut *Valentinus*, ejuſque ſectarii etiam egerunt, a quorum tamen iniquitate & abuſu ſemper abhorruit, & abhorret Sancta & Catholica Eccleſia, ut ex iis, quae diximus, ſatis abunde liquet.

Poſtremo, ut tandem Heterodoxorum ora prorſus occludamus, operae pretium eſt, nonnulla, quae manuum impoſitionem ad Confirmationis Sacramentum requiſitam contingunt, proferre. Qua in re illud eſt cumprimum recolendum, manuum ſcilicet impoſitionem Ritum fuiſſe, quocum preces, aut benedictio conjungebantur, ut Veteris Inſtrumenti literae nos docent. Primum eſt adhibita ea ceremonia a Patribus erga liberos, quibus bene adprecari volebant, & partem facultatum relinquere: ſic *Jacobus* bene precaturus filiis *Joſephi*,(b) *eorum capitibus*

(a) *Quae poſteriores Ethnici ex Chriſtianiſmo in Gentiliſmum tranſvexerunt. Vide in* Epiſt. Juliani Caeſ. ad Urſacium ſummae Galatiae Sacerdotem, *quae integra adfertur ab* Antonio Van-Dale in Differt. Antiquit. *quin &* Marm. *&c.* Diſſert. 1. cap. 1. (b) *Geneſ. XLVII. 14.*

tibus manus imponit. Deinde uſurpata fuit ad ſignificandam participationem poteſtatis cum aliis, aut ejus ad ſucceſſoris tranſmiſſionem: Sic cum *Moyſes* LXX Viros adjutores ſibi creavit(*a*), factum hoc eſt, ut putat *Maimonides*(*b*), impoſitione manuum. Itidem cum morti vicinus eſſet, & Joſuam ſucceſſorem deſignaturus, Deus eum juſſit (*c*), *adſumere Joſuam & manus ei imponere*.

Triplicem ergo hunc morem imitata videtur Eccleſia in Novo Teſtamento, iiſdemque actionibus manus impoſitionem praecipue adcommodaſſe. In precibus adhibetur, ſive curentur morbi, ſive remittantur peccata. Corporis aegritudines, corporea ſcilicet vincula (*d*) curabantur manuum impoſitione (*e*), prout praedixerat Chriſtus (*f*). Similiter peccata, ſpiritualia vincula ſolvebantur eodem Ritu: quandoquidem poenitentes impoſitione manuum adhibita, abſolvebantur. Hinc ad *Hebraeos VI.* 2. ſicuti

(a) Num. XI. 17. (b) *Sanhed.* cap. IV. (c) Num. XXVII. 18. (d) Lucae XIII. 16. (e) Actor. XIX 17. & XXVIII. 8. (f) Marci XVI. 18.

Baptiſmatum nomine denotantur ceremoniae, quas Judaei & Chriſtiani uſurpabant in admiſſione Proſelytorum, ſic impoſitione manuum ſignificatur receptio Proſelytorum, qui poſt Baptiſmum erant lapſi, ut ſcite advertit *Joannes Clericus in praed.c.VI.ad Hebr.*

Qui Ritus etiam in Primitiva Eccleſia, juxta Apoſtolicum documentum ſervabatur, ut praeſertim conſtat ex *Concilio Carthaginenſi III,* (*a*)ubi decretum eſt: *Ut Presbyter, inconſulto Epiſcopo, non reconciliet poenitentem, niſi abſente Epiſcopo, & neceſſitate cogente. Cujuſcumque autem poenitentis publicum, & vulgatiſſimum crimen eſt, quod Univerſa Eccleſia noverit, ante Abſidem MANUS EI IMPONATUR.* Et ex *Concilio Carthaginenſi V* (*b*), in quo legitur: *Presbyteris & Diaconis, ſi quando de gravi aliqua culpa convicti miniſterio remoti fuiſſent, MANUS NON IMPONERENTUR, UT POENI-* TEN-

(a) *Celebr. Anno CCCXCVII. ſub Siricio Pontifice* Can.XXXII. (b) *Celebr. Anno CCCXCVIII. ſub Anaſtaſio Pontifice,* Can.XI.

TENTIBUS. Et tandem ex *Concilio Agatenſi* (a), ubi ſtatutum invenitur: *Poenitentes tempore, quo poenitentiam petunt, IMPOSITIONEM MANUUM, & Cilicium ſuper caput a Sacerdote (ſicut ubique conſtitutum eſt) conſequantur.*

Ex Ritu vero paternis benedictionibus manuum impoſitionem adjungendi forte profluxit impoſitio manuum in benedictione puerorum(b), qua impoſitione ſignificabantur apti eſſe, qui per Baptiſmum in Eccleſiam admitterentur; quippe quorũ miſericordia Dei in Chriſto erat Regnum Coelorum, hoc eſt, Eccleſia in hac vita, & Coelum poſt mortem. Ad hanc benedictionem reſpicit (ut videtur) Ritus, quo Catechiſta dimittebat eos, quos inſtituebat antequam baptizarentur: unde *Euſebius lib.* IV. *de Conſtantini vita*, de ipſo, qui ſeſe baptiſmo parabat, ſcribit: *Cum confeſſus eſſet*, nimirum peccata, & fidem, *manuum impoſitione precum particeps factus*. Et Scri-

(a) *Celebr. Anno DVI. ſub Simmaco Pont.* cap. XV.
(b) Marci x. 16.

ptor Conſtitutionum, quae Apoſtolicae dicuntur,(*a*) memoratis iis, quae Cathecumenum doceri neceſſe eſt, ſubjicit: *Adoret, qui manus ei imponit, Deum.*

II. Ex conſuetudine imponendarum manuum Succeſſoribus, vel Adjutoribus in V.T. ortum duxiſſe videtur mos imponendi manus Epiſcopis, & Diaconis, cum ordinabantur(*b*), ad quod manuum impoſitionis genus reſpicere Paullum, multi exiſtimant, cum ad Timotheum ſcribens(*c*), ipſum admonere videtur, ne quemquam in Sacros Ordines cooptet, qui non ſit ſpectatis moribus, illis verbis: *Manus cito nemini impoſueris*; quamvis alii ſentiant, orationis ſeriem in dicto capite id potius ſpectare, quod fiebat in abſolutione, itaut moneretur Timotheus, ne nimis cito ad communionem reciperet eos, qui ſubjecti erant Cenſuris; hoc enim modo poterat Timotheus fieri *particeps peccatorum alienorum*: quae verba, poſt prius adlata, immediate ſequuntur.

III. De-

(a) Lib. VII. cap. XXXIX. (b) Actor. VI. 6. -- VIII 17. -- XIII. 2. -- I. Timoth. IV. 15. -- II. Tim. I. 6. (c) I. Timot. V. 22.

III. Demum impoſitione manuum confirmabantur maturiore aetate, qui antea baptizati fuerant, ut conſtat ex *Actor.* VIII. 17. *Tunc imponebant manus ſuper illos; & accipiebant Spiritum-Sanctum*; quam manus impoſitionem Confirmationis cauſſa factam fuiſſe, vel ex eo certum eſt, quia proxime ſecuta eſt ea ceremonia converſionem & Baptiſmum eorum, in quorum gratiam adhibita eſt: *Cum autem audiſſent Apoſtoli, qui erant Jeroſolymae, quod recepiſſet Samaria verbum Dei, miſerunt ad eos Petrum & Joannem, qui cum veniſſent, oraverunt pro ipſis, ut acciperent Spiritum-Sanctum. Nondum enim in quemquam illorum venerat, ſed baptizati tantum erant in nomine Domini Jeſu* (a). Haec verba optime conveniunt Confirmationi, quae ad ſolos Eccleſiae Rectores pertinebat, nec committebatur inferioribus Miniſtris, qualis erat Philippus Diaconus, qui Samariae degebat. Sic etiam videtur Paullus impoſuiſſe manum Epheſiis Diſcipulis *Actor. XIX.* 5, & 6.

(a) Actor. VIII. 14.

Digitized by Google

& 6. Quibus, cum baptizati fuiſſent; manus impoſuit Paullus, &c.

Hactenus circa initia, admiſcendi oleo Opobalſamum pro conficiendo Sacro Chriſmate, & Unctionis, ac manuum impoſitionis Ritum, Heterodoxorum cogente impudentia, vagati ſumus: nunc e diverticulo in viam.

Ex iis, quae diximus, non obſcure deducitur, admiſtionem Opobalſami cum oleo non eſſe de neceſſitate Sacramenti, nec praecepti Divini, ſed tantum Eccleſiaſtici; id quod etiam ex eo conſtat, ut recte advertit *Gaſpar Juenin* (a), quod Innocentius Papa III. rogatus ab Hilienſi Epiſcopo (b), utrum iteranda eſſet Confirmatio cujuſdam hominis, qui per errorem oleo ſimplici in fronte fuerit obſignatus, ſic reſpondet (c): *In talibus non eſt aliquid iterandum, ſed caute ſupplendum, quod incaute fuerat omiſſum*: ſuper quibus verbis haec ſcribit *Guilielmus Eſtius*

(a) *In* comment. Hiſt. & Dogm. de Sacram. Diſſert. III. cap. IV. art. III. (b) *Anno MCCV.*
(c) *Cap.* Paſtoralis, de Sacram. non iterand.

ſtius(a): *Dicens non eſſe iterandum, ſed ſupplendum, plane ſignificat fuiſſe Sacramentum, & proinde Chriſma; quatenus Balſami admiſtionem includit, non fuiſſe ad ejus ſubſtantiam neceſſarium; alioquin enim iterandum fuiſſet, quod prius factum non ſubſiſtebat: ſicut eſſet iterum baptizandus, qui non in aqua, ſed in vino fuiſſet baptizatus.*

Immo & Canoniſtae non pauci, olim hanc Unctionem ad Confirmationis Sacramentum neceſſariam, & eſſentialem non eſſe putabant, ut refert *Petrus Cardinalis Aureolus* (b); inquit enim, ſuis temporibus gravem fuiſſe inter Theologos & Canoniſtas ea de re controverſiam: *Tenent enim*, ita ſcribit(c) *Theologi, quod Chriſma eſt de eſſentia Sacramenti, ſicut aqua eſt de eſſentia Baptiſmi, & tunc dicunt conſequenter, quod Papa non poteſt immutare, faciendo, quod hoc Sacramentum fieret in alia materia. Brucardus autem, & alii Doctores Canonici te-*

 nent

(a) *In* IV. Sentent. diſt. VII. §. VIII. (b) *Flor. ſeculo XIV. anno MCCCXXI.* (c) *In* IV. Diſt. VII. quaeſt. I.

nent oppoſitum, & quod Papa ſimiliter poſſet diſpenſare: & eorum motivum eſt, quia quod in tali materia fieret Sacramentum Confirmationis non fuit traditum a Chriſto, nec ab Apoſtolis praeceptum obſervari, ſed fuit ſtatutum ab antiquis Conciliis; talia autem immutari poſſunt autoritate Papae. Et quamvis ipſemet *Aureolus* hanc Canoniſtarum ſententiam cum Theologorum dogmate conciliare conatur, eam autem uſqueadeo non refellit, ut in illa ſua conciliatione idem fere docere videatur: ſtatuit enim diſerte *l.c. Chriſma non aliter eſſe de ſubſtantia hujus Sacramenti, quam manus eſſe de ſubſtantia hominis: nam ſicut homo carens manu, eſt quidem homo, tamen non integer: ſic in Confirmatione, ſi non adhibeatur Chriſma, eſt quidem Sacramentum, non tamen integrum*. Et *Conink*(*a*) ex *Marſilio*(*b*) idem, quod *Aureolus* narrat: *docuiſſe nimirum olim, quoſdam Canoniſtas, ſufficere ad eſſentiam hujus Sacramenti ſolam impoſitionem ma-*

(a) *De* Sacram. qu. LXXII. Aſſert. II. dub. I.
(b) *In* IV. qu. V. art. I.

manuum ſine ulla unctione. Hinc *Eſtius in IV. Diſtin.* VII. §. VII. ait: *Communiorem eſſe ſententiam, Apoſtolos initio ſuae praedicationis non uſos fuiſſe Chriſmate in adminiſtratione hujus Sacramenti;* proptereaque probabile putat, *eodem tempore manus impoſitionem locum materiae tenuiſſe, orationem locum formae; idque*, ſubjungit, *Decreto Florentino congruere*, in quo legitur: *quod loco illius manus impoſitionis, per quam Apoſtoli dabant Spiritum-Sanctum, in Eccleſia datur Confirmatio* (*a*). Id, quod etiã innuit *Synodus Moguntina* (*b*) *cap.* XVIII, in quo Eccleſiarum Rectoribus injungit, *ut diligenter populum inſtruant, cur hoc Sacramentum ab initio ſola manuũ impoſitione exhibitum, mox ſub ipſis tẽporibus Apoſtolorum ex eorum traditione adhibita Chriſmatis Unctione coeperit cõferri.*

Inſuper commiſtionem Opobalſàmi cum oleo in Chriſmate eſſe tantum de ne-

(a) *Vide tamen in praedictum locum* Eſtii, *quae eruditiſſimus* Anonymus *adnotat in Editione Neapolitana, quae nuper prodiit: necnon Auctores, quos ibidem laudat, ea de re fuſe pertractantes.*

(b) *Celebr. Anno* MDXLIX.

neceſſitate praecepti Eccleſiaſtici, conſtat etiam: quia SS.PP. materiam Sacramenti Confirmationis frequenter oleum ſimpliciter adpellant, ut *Tertullianus* (a), *S. Auguſtinus* (b), & alii: Opobalſamum itaque non cenſebant ad eſſentiam Sacramenti neceſſarium.

Nec verba, quae profert Epiſcopus inungendo in fronte Confirmandum, *Chriſmo te Chriſmate ſalutis*, poſtulant, ut Opobalſamum oleo ſit admiſtum, ut eorum conſtet veritas, quaſi ſine hac admiſtione Chriſma non eſſet: nam *Chriſma* in genere Unctionem, ſeu Unguentum ſignificat. Unde & *Innocentius I. in Epiſt. ad Decentium, Euglibinum Epiſcopum* (c), Oleum Infirmorum, cui Opobalſamum non admiſcetur, *Chriſma* vocavit; & *S. Auguſtinus lib.* XVII. *de Civit. Dei cap.* X. ait: *In Veteri Teſtamento Reges* Chriſti *vocabantur, Chriſmate illo myſtico conſecrati*: ubi nomine *Chriſmatis*, oleum merum, quo

Re-

(a) Lib. I. cont. Marc. Haer. cap. XIV. *quos libros, qui ſunt V, anno CCVII poſt ejus lapſum ſcripſit* Tertull.
(b) Lib. XV. de Trinit. cap. XXVI. -- Lib. V. contra Donatiſtas cap. XX. -- Tract. CXVIII. in Joan.
(c) *c. an. CDXVII, vel XVIII. juxta* Greg. Holoand.

Reges olim inungebantur, ſignificat. Plura circa hanc controverſiam lege apud laudatum *Eſtium l.c.*, *Cajetanum* (a), & *Dominicum Sotum*(b).

Quod ad praefatam vero Confirmationis formam adtinet, in qua Chriſma *ſalutis* adpellatur, eſt advertendum contra Calvinum, quod egregie notat *Lindanus* (c), Chriſma ſalutis dici, *non quod Eccleſia Spiritus-Sancti diſcipula opinetur citra illud*, nempe Confirmationis Sacramentum, *nemini ſalutem poſſe conſtare; ſed tantum, quod eam haut mediocriter promoveat, juvet, atque perficiat. Sicuti ſalutem a Chriſto in Baptiſmate acceptam, Epiſcopus ſui officii, nominiſque memor, docendo, exhortando, gregique invigilando promovet, conſervat, atque adauget, ſi D. Paullo credimus, qui & Timotheum ſe ſe, ſuoſque ſalvos factum citra omnem Chriſti Salvatoris injuriam affirmat I. Timoth.* IV. *Quid quod Divus Paullus tot adeo locis ſibi alio-*

(a) III. part. quaeſt. LXXII. art. I, & II.
(b) *In* IV. ſent. Diſt. VII. qu. un. art. II.
(c) *Panopliae Evang.* lib. IV. cap. XXXIII. in fine.

aliorum adtribuit ſalutem : ſi quo modo eorum aliquos ſalvos faciam. Rom. II. Ita *Lindanus.*

Chriſma vero ex Opobalſamo & oleo confectum, tum apud Occidentales, tum apud Orientales peculiari benedictione ab Epiſcopo conſecratur, qui Ritus antiquiſſimus eſt, cujus nullum reperitur initium, ut ſcribit praelaudatus *Gaſpar Juenin l.c.* Unde ex Apoſtolica traditione illum nos habere dicendum eſt, ut innuit *S. Baſilius lib. de Spiritu-Sancto, cap. xxvii. Benedicimus,* inquit, *Baptiſmatis aquam, & Unctionis oleum : quibus vero ſcripturis edocti? nonne in ſecreta, & ſilenti traditione?*

Erravit ergo *Theodorus magnae Eccleſiae Conſtantinopolitanae Lector* (*a*) ſcribēs: Petrum Fullonem, qui circa Annum CCCCLXXI aetatem agebat ; & Euthychianam Haereſim profeſſus eſt, Synodumque Calchedonenſem II, & Oecumenicam IV (*b*) impugnavit, inſtituiſ-

(a) *Flor. ſeculo VI. circa ann. DXVIII.* Lib. II. *ſuae Hiſtor. Eccleſ.* (b) *Celebr. Anno CCCCLI. ſub Leone I. Pont.*

tuiſſe, ut Sacrum Chriſma in Eccleſia coram omni populo conſecraretur; niſi forte ejus verba, ut advertit *Edmundus Martene* (a), non de conſecratione ipſa Chriſmatis, ſed de conſecrationis publica ſolennitate, intelligi poſſint.

Ex hac Chriſmatis benedictione, ſeu conſecratione *Alexander de Hales* (b) *in ſua Summa Theologiae*, Confirmationis Sacramētum de illorum numero a Chriſto Domino inſtitutorum non eſſe, praeſertim probare conatur: Haec enim fatetur *P.IV.q.IX.memb.I.art.I. Chriſma ideo ab Epiſcopo conſecrandum eſſe, quia non eſt a Chriſto inſtitutum, neque a Chriſto vim accepit.* Et clarius *l.c.memb.* I. adſerit: *Hoc Sacramentum non fuiſſe a Domino inſtitutum, nec diſpenſatum, neque ab Apoſtolis: Apoſtolos enim in Con-*

(a) *In* Tract. de Antiq. Eccleſ. Diſcipl. in Divin. celebr. officiis, cap. XXII. §. III. (b) *Flor. ſeculo XIII. circa an. MCCXXX. ſuam Theologicam ſummam* Innocentii IV. *Pont. juſſu ſcripſit, ut refert* Bellarminus lib. de Script. Eccleſiaſt. *illamque deinde* Alexander Papa IV. *Diplomate, & LXX. Virorum Eccleſiaſticorum Syngraphis comprobavit, ut ſcribit* Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro.

Confirmatione uſos eſſe ſola impoſitione manuum ſine Sacramento: ſed poſtea inſtitutum eſſe hoc Sacramentum in Concilio Meldenſi (a), quantum ad formam verborum, & materiam elementarem, eique Spiritum-Sanctum contuliſſe virtutem ſanctificandi. Et *memb.*II. *art.*I. §.I.in Reſol.ſubiungit: *Ut igitur in hoc Sacramento eſſet aliquid materiale figurans rem illius, ſicut in aliis Sacramentis, conveniens fuit, ut forma Apoſtolorũ mutaretur*. Et rurſum eod.art. §.III. dicit: *Chriſtum hoc Sacramentum non inſtituiſſe, nec ei vim dediſſe*. Cui ſententiae ejus diſcipulus *S.Bonaventura* conſentit adſerendo (*b*): *Chriſtum non inſtituiſſe hoc Sacramentum Confirmationis, neque viventibus adhuc Apoſtolis inſtitutum eſſe, ſed poſt obitum Apoſtolorum materiam & formam hujus Sacramen-*

(a) *Celebr.anno DCCCXLV. Kal. Juniis ſub* Sergio Papa *II.* Sotus *autem in* IV.Diſt.VII.art.I.*refert, Alios Doctores Aurelianenſi Synodo hanc inſtitutionem tribuiſſe; non exprimit tamen, in qua ex quinque Aurelianenſ. Synodis, quae omnes ſeculo VI. celebratae fuerunt, id ſtatutum fuiſſe Scriptores adſerant.* (b) *In* IV.ſent. Diſt.VII. art.I. qu.I, & qu.II.

menti ab ipſis Eccleſiae Rectoribus, dictante Spiritu-Sancto, inſtituta eſſe. Jacobus vero *Cardinalis a Vitriaco* (*a*) *in Hiſt. Occidentali cap. xxxvii*, de Confirmatione verba faciens, parum ab *Alexandro*, & *S. Bonaventura* diſſentit. Haec enim loco relato ſcribit: *Hoc Sacramentum inſtitutum eſt partim ab Apoſtolis, quantum ad manus impoſitionem, partim ab Eccleſia, quantũ ad Unctionem Chriſmatis, quod non legimus Apoſtolos feciſſe.* Et *Petrus Cardinalis Aureolus*(*b*) tametſi interdum aliter vel definiat, vel certe definire videatur, idem, quod *Jacobus a Vitriaco* his verbis ſcripſit (*c*): *Iſta Unctio per gratiam, quae eſt deſcenſus Spiritus-Sancti in ſuis donis, in primitiva Eccleſia, ſcilicet tempore Apoſtolorum, communiter fiebat in duobus ſignis, ſcilicet in apparitione ignis deſcendentis, & dono linguarum: Eccleſia ergo, quia non ſemper potuit talia habere ſigna, iccirco congrue inſtituit ſigna communia pro omni tem-*

(a) *Flor. ſeculo XIII. circa ann. MCCX.*
(b) *Flor. ſeculo XIV. circa ann. MCCCXXI.*
(c) *In* IV. Diſt. VII. qu. I. art. un. prop. I.

tempore illis ſignis correſpondentia, talia ſunt oleum, & Balſamum. Ex quibus patet, ipſum quoque, quantum ad Chriſmatis Unctionem, Eccleſiae tribuiſſe hujus Sacramenti inſtitutionem. Horum forte Doctorum opinionem ſecuta eſt una ex antiquis Synodibus Beneventanis Provincialibus (*a*); in ea quippe haec habentur: *Quinque vero de dictis Sacramentis ab ipſo Deo inſtituta fuerunt, ſcilicet Baptiſmus, Sacer Ordo, Euchariſtia, Poenitentia, Matrimonium: alia vero, ſcilicet Confirmatio, Extrema Unctio, fuerunt Divino inſtinctu ab Apoſtolis introducta.*

At vero tantorum pace Doctorum cum Univerſali Eccleſia fatendum eſt, praefatum Sacramentum, ſicut & cetera a Chri-

(a) *Concilium Provinc. Beneventanum VI. habitum menſe Aprilis MCCCLXXIV. ſub* Ugone Guidardio *Archiep. hujus nominis II.* Tit. III. cap. II. *ut legitur in Synodico Sanctae Beneventanenſis Eccleſiae, cura, labore, & ſtudio* Fr. Vincentii Mariae Ordinis Praedic. Card. Urſini Archiep. *collecto, & notis illuſtr. fol. LXXXV. ubi ad praefata verba in margine notat*: Juxta opinionem Antiquorum loquitur hoc Concilium, quia aliàs contrarium definitur in Concilio Tridentino, &c.

a Chriſto Domino fuiſſe inſtitutum,ejuſque uſum, ut ex Traditione accepimus, ab Eccleſiae incunabulis, ad hanc uſque aetatem perduraſſe, ut fuſe contra *Dallaeum*, oſtendit praeclariſſimus *Natalis Alexander in ſua Hiſtor. Eccleſiaſt.* (*a*). Quando autem a Chriſto fuit ordinatum inter ſe variant Doctores; nobis tamen adridet modofati *Gaſparis Ivenin* ſenſus; qui *l. c. Diſſert.*III. *qu.*IV. probat poſt Reſurrectionem à Chriſto Domino fuiſſe inſtitutum, cui etiam videtur adſentire *Natalis Alexander l.c.* & in ſua *Theol. Dogm. & morali* (*b*), ubi haec ſcribit: *Confirmationem a Chriſto fuiſſe inſtitutam non ab Apoſtolis, aut ab Eccleſia, quia inſtituere novum Sacramentum, inquit S.Thomas, pertinet ad poteſtatem excellentiae, quae competit ſoli Chriſto. Inſtituit autem in ultima Coena Spiritum-Sanctum Apoſtolis promittens, eoſque Ritum hujus Sacramenti docens: SIVE POST RESURRECTIONEM, loquens cum Apoſtolis de Regno Dei, ac*

C idem

(a) *Seculo II.* Diſſert.x. (b) Lib.II.Tract.III.cap I. prop.un.in reſponſ.ad I.object.

idem promiſſum confirmans , quamvis iſtud Sacramentum , per ſe ipſum non adminiſtraverit, ſicut Euchariſtiam, & Ordinem. Hic Sancti Thomae ſenſus eſt, cum ait: Chriſtus inſtituit hoc Sacramentum non exhibendo, ſed promittendo, ſecundum illud Joannis xvi: Si non abjero Paracletus non veniet ad vos. Et hoc ideo, quia in hoc Sacramento datur plenitudo Spiritus-Sancti, quae non erat danda ante Chriſti Reſurrectionem & Aſcenſionem, ſecundum illud Joann. vii. non dum erat Spiritus datus, quia Jeſus non dum erat glorificatus. Videatur etiam quid ſuper hoc ſcribit doctiſſimus *Eſtius in iv. diſt. vii. §. iv.* ubi magis *Sancti Thomae* ſenſum dilucidat.

Ex benedictione item Opobalſami & Olei, non poteſt inferri, propterea non eſſe Confirmationis Sacramētum a Chriſto Domino inſtitutum. I. quia etiam Panis in ultima Coena, antequam in ejus Corpus tranſubſtantiaret Chriſtus Dominus, illum benedixit, ut ex *Evangel.* habemus(*a*), nec ideo negatur, vel negari poteſt

(a) Matth. xxvi. 26. Marci xiv. 22.

teſt, Euchariſtiam eſſe Sacramentum a Chriſto inſtitutum,quia etiam nunc a Sacerdotibus ante Conſecrationem Panis benedicitur adChriſti imitationem.

II. Quia, ut egregie probat praefatus *Gaſpar Ivenin l.c.Diſſert.*III.*cap.v. art.*II. Chriſmatis conſecratio, ſeu benedictio,nō eſt neceſſaria neceſſitate Sacramenti, ſed Eccleſiaſtici tantum;ex nullo enim Patrum textu evinci poteſtChriſma commune, ſeu non conſecratum Sacramentum non eſſe ſatis, ſi tamen cum manuum impoſitione, quae eſt inadequata Confirmationis materia conjunctum ſit. Inſuper ex nullo capite poteſt colligi Divinum de Chriſmate conſecrando praeceptum: non quidem ex illius antiquitate, cum admiſtionem aquae cum vino in Altaris Sacrificio, ſemper,& ubique adhibitam fuiſſe exploratum ſit, & tamen ex univerſali, & perpetuo illo uſu, eam a Chriſto praeceptam fuiſſe, nemo Theologus concludit. Tandem cum omnia Graecorum *Euchologia*, ac Latinorum *Pontificalia*,eam de qua agitur Chriſmatis conſecrationem praecipiant: jure ſal-

 tem

tem Eccleſiaſtico neceſſaria ſit oportet. Haec *Ivenin.*

Quare autem Chriſma conſacretur, rationem adfert *Optatus Milevitanus* (*a*) *lib.*VII.*adverſus Donatiſtas*:*Ut*, ſcilicet, *Oleum Confirmatorium per preces virtutem ex Chriſti meritis accipiat.*

Tandem ſciẽdum hoc Confirmationis Sacramentum inſtitutum fuiſſe, ut Spiritus-Sanctus ad robur conferatur, quo inſtructi hoſtibus Fidei, tum internis, tum externis intrepide obſiſtamus. Hinc *Petrus Daniel Huetius* ſcribit (*b*): *ex Unctione firmandis infantium & pugilum cor-*

(a) *Floruit ſeculo IV. circa an. CCCLXVIII, & Milevitanam Eccleſiam in Numidia rexit ſub Valentiniano & Valentino Princ. Praefatum* VII. *librum adverſus Donatiſtas, nonnulli ejus non eſſe ſuſpicantur, ex eo quia* Hieronymus, *non niſi ſex contra Donatiſtas libros ab* Optato *ſcriptos memorat, quin & ipſemet* Optatus lib. I. *propoſiti ſui rationem reddens, ſe rem ſex libris abſoluturum eſſe promittit. Inſuper quia praed.* VII. lib. *longe a praecedentibus ſtylo diſcrepet, & contraria nonnunquam dogmata in medium producit; unde antiqui quidem, ab* Optato *tamen diverſi, autoris opus eſſe cenſent. Alii vero ejus fuiſſe putant, aliquandiu tamen poſt ſex priores libros ab eo elucubr.*

(b) *In Alnetanis quaeſt.* de Concordia rationis, & fidei. lib. II. cap. XX. n. I.

corporibus adhiberi ſolita, provenit Chriſma Sacrae Confirmationis, quo delibuti Chriſtiani adverſus Dei hoſtes invicti ſtare poſſint. Deinde ſubjungit (*a*), *Uſum liniendorum infantium, & pugilum roborandi corporis cauſſa, in Sacramentum Confirmationis mutavit Deus. Notatus eſt a Galeno (b), mos ille ungendorum infantium pugilum ab omnibus. Ceterum in Sacris Mithrae, frontes initiatorum Religionis cauſſa fuiſſe ſignatas teſtatur Tertullianus (c); nunc quoque ſolemni quodam Confirmationis Ritu pueros ſeptennes legi ſuae mancipant Perſae cultores ignis: teneros ipſos infantes Brachmanes, litis Sacra Unctione frontibus.*

Faceſſant vero Blaterones Heterodoxi(*d*), qui Caco-Daemonis afflatu dicere auſi ſunt, praefatam doctrinam de Spiritus-Sancti acceptione per Sacram Chriſmatis Unctionem, manuumque impoſitio-

(a)Num. 11. (b) De Valetud. lib. 1. & 11.
(c) Lib. de praeſcript. Haeret. cap. XL, *quem poſt lapſum ſcripſit circa ann. nempe CCVII.*
(d) Martinus Chemnicius in Exam. Concilii Trident. ad Examen Canon. de Confirmatione,

tionem ex *Montanici Paracleti* ſchola prodiiſſe; eo quia illud, quod *Tertullianus lib. de Baptiſmo adverſus Quintillam* ſcribit (a) Montanicum eſſe velint: inquit enim, ajunt, eos, qui baptizantur in aquis non cõſequi Spiritum-Sanctum, ſed in aqua mundatos ſub Angelis tantum praeparari Spiritui-Sancto, qui demum poſtquam egreſſi ſint de lavacro per benedictam Unctionem, & impoſitionem manus advocetur, & invitetur. At quam inepta ſit hujuſmodi obſervatio, cuilibet ſanae mentis manifeſtum eſt. Quis enim unquam in Catholica Eccleſia

(a) Tertullianus *ad* Montani *dogma prolapſus eſt in ſeculi II. exitu circa ann. ſcilicet CXCIX, ut advertit* Cave. *Praefatum autem de Baptiſmo librum ante lapſum ſcripſiſſe Eruditi omnes fatentur. Hinc in edit. Operum ejus juxta* Pamelii, *aliorumque correctionem cum notis ex* Salmaſio, Rhenano, *aliiſque deſumtis in* not. *ad* cap. VII. *laudati libri, ut ad Catholicum ſenſum ea, quae ſcribit avocentur legitur*: Chriſmatis multiplex notio in Scriptoribus, alii de Confirmatione, quae ab Epiſcopo tantum adminiſtratur in Eccleſia Latina, alii de Vnctione, quae fit ubi parvulus baptizatur intelligunt. De poſteriori hac Vnctione locus hic accipitur, quae fit a Sacerdote in vertice, cum alia, ſeu Confirmatio ab Epiſcopo fiat in fronte.

ſiâ docuit per Regenerationis & Renovationis lavacrum non effundi, & quidem opulente Spiritum-Sanctum? Id enim ſatis conſtat ex Sacrae Scripturae verbis, *Joan.* III.5. *Ad Epheſ.* v. 26. ex quibus hoc eleganter probat *Sanctus Hieronymus*(a) *in Dialogo adverſus Luciferianos*. Quid autem efficiat Unctio, & manus impoſitio in Confirmationis Sacramento, docet *Sanctus Hilarius Arelatenſis*(b) *Homilia in Pentecoſte*, ubi praeadſertam, tametſi ridiculam, difficultatem praevidens, inquit: *Sed quia diximus, quod manus impoſitio, & Confirmatio ei, qui jam renatus eſt in Chriſto conferre aliquid poſſet, forte cogitat ſibi aliquis: Quid mihi prodeſt poſt myſterium baptiſmatis, miniſterium confirmantis? Aut quantum video non totum de fonte ſuſcepimus, ſi poſt fontem adjectione novi generis indigemus? Non ita eſt Dile-*

(a) *Flor. ſeculo IV. c. an.* CCCLXXVIII.

(b) *Flor. ſeculo V. c. an.* CCCCXXX. *De hujus S. Doctoris* Homiliis *in ſingulas Anni Feſtivitates, quae inter ejus Opera connumerantur ab Autore, qui ejus vitam deſcripſit, & apud* Surium *extat die* v. *Aprilis. Vide quae ſcribunt Eruditi.*

ctiſſimi . . . . . . Sic enim exigit militaris ordo, ut cum Imperator quemcumque in militum receperit numerum, non ſolum ſignet receptum, ſed etiam armis competentibus inſtruat pugnaturam. Ita in baptizato benedictio illa munitio eſt. Dediſti militem, da ei adjumenta militiae. Numquid prodeſt ſi quiſquam parentum, magnam parvulo conferat facultatem; niſi providere ſtudeat & tutorem? Ita Paracletus regeneratis in Chriſto, & Conſolator & Tutor eſt: Ideo dicit Sermo Divinus(a)*: Niſi Dominus cuſtodierit Civitatem, in vanum vigilant, qui cuſtodiunt eam. Ergo Spiritus-Sanctus, qui ſuper aquas Baptiſmi ſalutifero deſcendit illapſu, in fonte plenitudinem tribuit ad Innocentiam, in Confirmatione augumentum praeſtat ad gratiam*. Ex his ergo patet alienam prorſus eſſe Catholicae Eccleſiae doctrinam de Spiritus-Sancti receptione per Chriſmatis Unctionem; manuumque impoſitionem in Confirmationis Sacramento ab illa *Montani* ſectatorum.

Atque

(a) Pſalm. cxxvi. 1.

Atque haec dicta ſunto de uſus in Sancta Eccleſia in Chriſmatis confectione Opobalſami cum Oleo origine, Unctioniſque cum manuum impoſitione Ritu in Confirmationis Sacramento. Progrediamur modo ad examinandum cujus ſpeciei Opobalſamum ex iis, quae nunc habemus ad praefatam confectionem requiratur, & ut recto procedamus ordine, prius de Opobalſamo in genere, deinde in ſpecie diſſeramus oportet.

BALSAMUM itaque Graecis βάλσαμον, quod ad ejus etymon ſpectat, cum e Judaea exterae Gentes acceperint non diſplicet *Joan. Gerardo Voſsio* in ejus Etym. ſic ob praeſtantiam vocari, quaſi בעל שמן *Babhhal Seemen*, ideſt *Princeps*, ſeu *Dominus Olei*. Hoc autem nomine vocatur arbor, cujus ſuccus Ὀποβάλσαμον *Opobalſamon* dicitur, *ſuccus* nempe, ſeu *liquor olei*, componitur enim ex Ὀπὸς, ideſt *ſuccus*, *humor*, *coagulum*, & βάλσαμον, quod illam arbuſculam deſignat ipſum Balſami ſuccum producentem, quae arbuſcula, ſeu lignum Balſami ξυλοβαλσάμον *Xilobalſamon* adpellatur

tur

Digitized by Google

tur a ξύλον, quod eſt lignum, ut *Servius* (*a*) & *Iſidorus* (*b*) monent. Et lingua Punica praefatum lignum, ſeu plantam *Baalſamex*, ideſt *Coeli donum* dicitur, ut notat *Uliſſes Aldrovandus* (*c*); Fructus vero Balſami Καρποβάλσαμον *Carpobalſamon* nominatur, ut videre eſt apud *Dioſcoridem*, & *Galenum*.

Hanc plantam olim tantum in Judaea reperiri credebatur, ut ſcribit *Plinius* (*d*): *Balſamum uni Terrarum Judeae conceſſum eſt, quondam in duobus tantum hortis utroque Regio, altero jugerũ xx. non amplius, altero pauciorum*. Idemque Autor narrat (*e*) Veſpaſianum Judaea capta, Balſamum nunquam alias viſam arborem in Triumpho oſtendiſſe, ut erat Romanorum Imperatorum uſus, qui, ſi quid viſendum, & memorabile, atque aevo priore incognitum in devicta Provincia fuiſſet, velut rem ſpectatiſsimam novo invento, una in Triumphis adferre conſueverant, ut refert *Alexander ab Ale-*

(a) Ad II. Georg. (b) Lib. XVII. cap. VIII.
(c) Dendrologiae lib. I. fol. L. lit. E.
(d) Lib. XII. cap. XXV. (e) Ibidem.

*Alexandro lib.*VI.*Dier.Genial. cap.*VI.

Non aliter ſcribunt etiam *Dioſcorides* & *Theophraſtus*, qui ejuſdem fere ſupra-citatis *Plinii* verbis utitur: *Juſtinus* itẽ *Hiſtoric.* inquit: *In Judaea in Valle Jerico naſcitur Balſamum quodam in loco, ubi Regale Palatium, & hortus Balſami reperitur.* Inſuper legimus, quod in frequentibus illis Emporii Tyri nundinis, etiam Balſamum adfluebat, hocque ex Judaea perlatum, ut ex *Ezechielis* verbis (a) obſervare licet: *Juda, & Terra Iſrael ipſi Inſtitores tui in fermento primo Balſamum, & mel, & oleum, & reſinam propoſuerunt in nundinis tuis.* Ubi LXX de Balſamo non locuntur, ſed de μύρων *Unguentis*, & Hebraicus Balſamum hic פנג *Pannagh* vocavit, uti legitur quoque apud *Joan. Linghtfootum in Centuria Chorographica Matthaeo praemiſſa cap.*XXXXVII, in quo de Urbe Jericho loquendo ſcribit: *Finiatur hujus Urbis, & loci deſcriptio verbis Talmuldicis, Babylon Berachot fol.*43.1. משחא דאפרסמא *Quanam Orationis forma utuntur ſuper*

per

(a) Cap. XXVII. 17.

per Balſamum? Benedictus ſit, qui creavit unguentum Terrae noſtrae, nam enatum eſt Jerichunte, & propter ejus odorem vocata eſt יריחו *Jericho: illud autē eſt Pannag, de quo mētio in libro Ezechielis. Judah, & Terra Iſraelitica mercatores tui, erant in tritico, Minnith, & Pannag. Hoc vidi in libro Joſephi ben Gerion.* Et tandem *Joſeph. Hiſt. lib. Antiq. Judaic.* fatetur: *In adventu Reginae Sabae ſub nomine Heſter, in verbis Reginae beneficio Balſamum in Judaea propagatum, cum plātulas Balſami inter reliqua dona Salomoni vivas aſdportavit.* Quia autem nonnulli ex Ethiopia, vel ex Egypto Balſamum adſportaſſe credunt praelaudatam Reginam, doctiſſime advertit *Samuel Bochartus*(a), Balſamum Arabicam eſſe plantam, non Ethiopicam, eo quia nemo eſt, qui Balſami in Ethiopia nati meminerit, & quantum ad Egyptum, etſi feracem Balſami eſſe *Dioſcorides*, & alii adſerant: indigenam tamen plantam non fuiſſe, ſed aliunde recens advectam, quo

(a) In Geographia Sacra lib. II. cap. XXVI.

quo aevo ſcripſit *Dioſcorides*: In Egypto itaque, & Judaea ex Arabia Felici Balſami plantae pervenerunt, unde ibi patrium ſolum earum eſſe, ut inter Veteres teſtantur *Diodorus Siculus* (a), & *Pauſanias*;(b)Ex Neotoricis vero *Petrus Bellonius*(c), *Andreas Chiocchus*(d), *Joannes Ponas*(e), aliiſque praetermiſsis, *Carolus Cluſius*(f).

Praefatas Judeae, & Egypti Balſami plantas, ex quibus verum, & optimum Balſamũ fluebat extinctas eſſe ob Jeruſalem excidia, proptereaque nullibi amplius exſtare, non pauci, qui de Balſamo ſcribunt, oſtendere conantur, inter quos praeſertim *Amatus Luſitanus*, & *Nicolaus Monardus* Hiſpanus, qua de cauſſa adſerunt aliud eſſe Opobalſami genus, quod in Indiis naſcitur, contra quos ſcribit *Proſper Alpinus* in ſuo *Dialogo de Balſamo*, ad quem Lectores remittimus.

Hic

(a) Hiſtor. lib.xvi. (b) *In Boetica.* (c) Lib. II. cap.xxxix. *ſuarum Itiner. Obſervat.* (d) *In Deſcriptione Muſaei* Franc. Calceolarii Junior. cap. de Opobalſamo. (e) Lib. de Balſamo. (f) Exotic. lib.x. cap.ix, in Annot. ad Monardum de Balſamo pag.ccciv.

Hic tamen eruditionis gratia, quae de Balſami plantis in Egypto memoriae prodidit *Petrus Martyr* (a), adferre, e re noſtra eſſe ducimus: ſcribit enim, tamquam teſtis ocularis, ibi fontem exſtare, e cujus aqua olim Balſametum rigabatur, in quo Chriſtum infantulum a Virgine Matre ablutum fuiſſe, vetus Traditio habet, tam apud Chriſtianos, quam apud Saracenos. Ad locum (quem noſtra tempeſtate Mataraeam Incolae adpellant ab Urbe Cairi paſſuum millia circiter decem diſtãtem) eo tempore, quo Balſamum colligebatur, Soldani, relaxandi animi gratia ſe ſe quotannis conferebant; at nunc eo loci deſertum eſt, eo quia tam pretioſi arbuſta liquoris interierunt, ſed incertum an Cuſtodum incuria, an fraude, doloveｰ, & invidia, an Religione, & pietate laeſa, id acciderit. Quidam enim viridarii Cuſtodes terram irrigando, male temperaſſe ajunt; ex fonte namque vivo puteali tamen in eo loco ſcaturienti aqua exhauſta, arbuſta illa rigabantur, & nutriebantur: neque enim ex ſimplici illa materia Balſa-

(a) Lib. III. *Legationis Babilonicae.*

ſamum conſtabat,quod non aliter ex perfractis, aut conciſis ramis per ſtirias, & guttas cadentes colligebatur, quam ex Vitium putaturis lacrymales guttae cadunt, cum apud nos verno tempore palmites inciduntur: ſed nullam praeterea ejus fontis aquam tranſplantatis Balſami arbuſtis adhuc, ut naſcerentur, aut adultis, ut coaleſcerent profuiſſe umquam lõgo experimento comprobatum eſt. Immo, & cum in aliud ſolum transferrentur,eadem etiam aqua inde adſportata parum viguiſſe. Rex enim quondam Cyprius, nomine Jaches Caitbejo, Soldano permittente arbuſta pauca, cupaſque ipſas aqua plenas, quibus illa irrigaret in Cyprum adferri juſſit, ubi neque Balſamum procreabant, neque frutices diu vixerunt.

Qui fraudem interveniſſe cenſent, ajunt, id factum injectu panni meſtruo infecti,cujus venenifera vi arbuſta Balſami radicitus enecta fuerint. Aſt qui laesã pietatem credunt, ita praedicant, inquit *Martyr*; Cautum fuit ſemper priſcorum Regum Soldanorum decreto,ne Judaicae Pro-

Provinciae quiſquam Balſametum ingrederetur, ne quid ignominioſum in loci Numen perpetrarent, cum in eo fonte parvuli Jeſu, quo tempore in Egypto latitavit, pannos, quibus involvebatur, Maria Virgo laverit, ubique arbuſta germinabant, ibi ſoli ſiccandos expoſuerit: Beatam namque Virginem Mauri obſervant, ejuſque nomen religioſiſſime venerantur: Incautos igitur ad cuſtodiam Soldani conſtitutos Oeconomos, Judaeum, qui ſe Maurum profitebatur admiſiſſe, inquiunt, Judaeamque Uxorem ſuam, quam intromiſit, parvulum utriuſque filium, linteaque infantuli in opprobrium Matris Chriſti in ipſo fonte immerſiſſe, ac lintea ibidem ſiccanda protendiſſe volunt; quare terram, cujus virtute arbuſta germinabant, fontemque cujus vigore rigata nutriebantur, illico poſt contumeliam vim ſuam amiſiſſe, inhaeſitanter adſerunt. Utcumque ſit, omnia illa arbuſta radicitus interiere, nec ullum ex eis exſtat veſtigium. Haec narrat *Martyr*, qui initio Seculi XVI fatis ceſſit, de Balſami Egypti plantis.

Ex

Ex oppoſito vero Illuſtriſſimus Princeps *Nicolaus Chriſtophorus Radzivilus Dux Olicae, & Nieſviſii Palatinus Vilnenſis* qui anno MDLXXXII e Polonia egreſſus; Venetiiſque anno ſequenti ſolvens, peregrinationem Jeroſolymitanam iniit, & Aegyptum quoque luſtravit, indicare videtur Balſami liquorem ferme ad illud tēpus, quo in Aegypto erat duraſſe, ejuſque plantas duos circiter cubitos altas eſſe: Immo ſubjungit: in Felici Arabia Imperatore Solimāno procurante, Balſamū in copia provenire ex praefato Aegypti Balſameto, ut plurimum tranſplantatum: quod tamen a veritate longe abeſt: In Arabia enim, ut ſupra oſtendimus, ne dum Balſami plantae ſemper exſtiterunt; verum ex eapſe in Judaeā, & Aegyptum translatae fuerunt. *Brendembachius* item Metropolitanae Mogūtinae Eccleſiae Decanus in ſuo *Hodaeporico Jeroſolymitano*, qui ſuam ad illa loca peregrinationem ſuſcepit Anno MCCCCLXXXIII ſcribit: Inter cetera in Aegypto viſenda, vidiſſe quoque Balſami hortum, qui adhuc odoriferum illum liquorem reddebat, & de

 fon-

ſonte, quo plantae irrigantur idem, quod *Martyr* refert.

Nec obſervatione indignum eſt, quod tradit *Cardanus de ſubtilitate lib.* XVII, (*a*) circa puteum a praefatis Hiſtoricis memoratum, dicit enim, ex ſola illa aqua Balſami plantas coaleſcere, eo quia cũ puteus ille propinquus ſit Nilo, cujus aqua tenuiſſima eſt, atq; aereae ſubſtantiae, eadem imbuta certo bituminis genere, alere propterea eſt apta Balſami arbuſta, non autem alia, niſi ei conſimilis.

Quidquid autem ſit de his, quae huc uſque ſcripſimus, certum eſt poſtea pluribus in Orbis partibus repertas fuiſſe Balſami plantas, & nunc in utraque India non paucas inveniri, ex quibus Opobalſamum fluit, & ex Indiis in Europam quoque praefatas plantas delatas eſſe.

Tres autem Opobalſami ſpecies ex America hodie ad nos deferũtur: *Peruvianum* nempe, *Tolutanam*, & *de Copaiba*.

Peruvianum Opobalſamum, vulgo *Indicum nigrum* adpellatum, ex inciſo arboris, quam *Franciſcus Hernandez*

(a) Edit. Lugdun. MDL.

dez (*a*) deſcribit, cortice ſtillans, colore ru-
fo ad nigrum vergente, ſapore acri, & a-
maricante, fragantique odore. Illud ta-
men, quod in noſtras Regiones adfertur
ex ramis, & truncis arboris per coctionem
extrahi *Nicolaus Monardus* advertit: Id
quod etiam notat ſub voce *Baume Au-
tor* Dictionarii Univerſalis Gallico, lati-
noque ſermone Sereniſſimi Principis *de
Dombes* juſſu editi his verbis: *Mais les
Indiens gardent le natural pour eux, &
nous envoyent de l'artificiel, qu'ils ſont
en faiſant bouillir le tronc, & les bran-
ches hachées de cet arbre, & en arraſant
avec une coquille l'huile, qui nage au de-
ſus de cette decoction, & qui eſt de coule-
ur noire, rougeâtre, & fort odoriferante.*

Tolutanum ex arboris Piniformis cortice vulnerato prodiens coloris eſt ex-padicei ad aureum vergentis, mediae inter liquidum, & denſum ſpeciei in principio; poſtea vero ſiccae conſiſtentiae, ſaporis non ingrati, atque odoris excellentiſſimi, quod in nucum Indicarum putaminibus in Europam advehitur, & in Phar-

D 2 ma-

(a) Lib. III. Hiſtor. natur. Mexic. cap. XI.

macopeis, *Balſamum Hiſpanicum ſiccum*, vulgo adpellatur.

Opobalſamum denique de Copaiba, *ſubindici albi* epitheto notum, quod etiã ad praecedentium diſcrimen, *Braſilienſe* vocare liceret, cum magna ejus in Braſilia copia ex arborum, quas *Georgius Marcgravius* (a), & *Guillelmus Piſo* (b) deſcripſerunt, ad medullam uſque inciſis, aut terebra perforatis, corticibus profluat.

Hujuſmodi autem Balſamiferas Indiarum, ſeu Novae Hiſpaniæ arbores, trium eſſe ſpecierum, advertit praelaudatus *Uliſſes Aldrovandus*(c), quarum I. Indigenarum illorum lingua: *Hoitziloxitl*, II. *Avaconex*, III. *Maripenda* vocari.

Praeter relatas Opobalſami ſpecies, quae in celebri volumine, cui titulus: *Pharmacopeja Auguſtana renovata* (d) referuntur, aliae duae in Pharmacopoliis inveniuntur. Altera, quae diſtillationis ope educitur, ut ſcribit *Moſes Charas* Me-

(a) In Hiſtor. Plantar. lib. III. cap. XVII.
(b) Hiſtor. natur. & Medic. Indiae Occident. lib. IV. cap. IV. (c) Dendrologiae lib. I. fol. CXVI. lit. E.
(d) Auguſtae Vindelicorum an. MDCCX. editi.

Medicus-Chymicus Regiae Majeſtatis Angliae(*a*). Altera, quae *Orientalis* nuncupatur, mihiq;oſtendit praeclariſſimus Vir Fr.Franciſcus Vaſſallus in ſuo Pharmacopolio, quam ex Balſami plantis in *Mecha* Arabiae Felicis Urbe, & Maumethanicae ſuperſtitionis capite, exſiſtentibus fluere adſeritur. His notatis ad controverſiae deciſionem deſcendamus.

Et ſane veroſimillimum, ne dicam certiſsimum eſt, quod ſi adtendamus verba *S.Gregorii Magni* Pontificis, qui, ut oſtendimus illo ſeculo in vivis erat, quo uſus in Eccleſia incepit admiſcendi Opobalſamum cum oleo in Sacro Chriſmate conficiendo, Judaicum Opobalſamum praeciſe in dicta confectione neceſſarium eſſe, dicendum ſit; cum, ut ſupra retulimus, praelaudatus Pontifex in *caput* 1. *Cantic.* ſcribat: *In Engaddi Balſamum gignitur, quod cum oleo Pontificali benedictione Chriſma efficitur, &c.* quod etiam in dictum *cap. Cantic.* repetit *Venerabilis Beda*: *Engaddi* enim, ut ex *Hieronymo* refert *Carolus Ste-*

 pha-

(a) Tom.III. ſuor. Oper. cap.XX.

phanus (a) *Vicus praegrandis Judaeorum eſt juxta mare mortuum: unde Opobalſamum venit, quas Vineas Engaddi Salomon in Canticis nominat, & idem alibi: Engaddum ager eſt Terrae Judeae, non tam Vineis, quam Balſamis florēs.* Idemque ſcribit *Simonius* in ſuo magno Bibliae Dictionario Gallico ſermone edito, verbo *Engaddi.*

Hís tamen non obſtantibus adſerendū eſt: modofatos Sanctos Doctores, ideo de Judaico Opobalſamo ad Chriſmatis confectionem, locutos fuiſſe, eo quia, ut recte advertit *Sambovius*: *ſoli Judeae conceſſas Balſami arbuſculas olim credebatur*; deinde vero, cum alibi, & praeſertim in utriuſque Indiae Regionibus repertae ſint, ex quibus, quod exſudat ad noſtras adſportatur, & Judaicum Opobalſamum, ut non pauci memoriae tradiderunt, deperditum ſit; noſtris propterea temporibus ad Chriſma conficiendum Indico uti debemus.

Bonacina autem(*b*)docet: *Remotam Sa- cra-*

(a) In ſuo Diction. Hiſtor. Geogr. & Poet. ver. *Engaddi*
(b) Tom. I. de Confirm. diſp. III. q. un. pun. III. pr. I.

cramenti Confirmationis materiam eſſe Chriſma, quod conficitur ex oleo olivarum admiſto Balſamo cujuſcunq; loci fit. Et *Conrinchius*(a)ſcribit: *Nota demum ad eſſentiam Sacramenti Confirmationis nihil referre: an ſit Balſamum Palaeſtinū, an Indicum, ſicut non refert ad conſecrationem: ſitne vinum Rhenanum, an Graecum, rubrum, an album; etiam ſi forte haec ſpecie differant: Unde patet Paullum III, & Pium IV. non diſpenſaſſe cum Indis (ut quidam putant) ut liceret iis Balſamo Indico conficere Chriſma; ſed tantum definiviſſe illud Balſamum eſſe veram, & ſufficientem materiam ad conficiendum Chriſma.*

Mihi tamen, ut verum fatear, tam facilis, & indiſtincta locutio praelaudatorū Doctorum, hac in re ſtabilienda, non adridet: In Sacramentis enim, conficiendis, tutioribus ſemper materiis uti debemus, quaeque magis ad myſteria exprimenda ſint aptae, juxta eorum inſtitutionem, & quod praeſertim adtinet ad Confirmationis Sacramentum, conformari, quātum

(a) De Sacram. qu. LXXII. art. III. dub. I. n. XL.

poſſibile eſt, nos debemus in Chriſmate conficiendo, quod eſt ejus materia remotam, ut Doctores locuntur, ad uſum illius aevi, quo Sancta Eccleſia Opobalſamum cum oleo miſceri decrevit: Cum itaque ex *S. Gregorii*, & *Bedae* verbis Judaicum Opobalſamum, quod verum, & optimum ab omnibus Scriptoribus adſeritur, illo tempore fuiſſe neceſſarium colligimus; ſi praefatum habere amplius nō poſſumus, de illis ſpeciebus, quae nunc apud nos ſunt, meliorem, Judaicoque conformiorem eligere oportet, ut cōſtat etiam ex eo, quod legitur in *lib. de Divin. Officiis Alcuino* adtributo, in quo habetur: *Conficitur Chriſma ex oleo mūdiſſimo, & OPTIMO BALSAMO*. Quapropter adcurate ſcribunt complures Doctores, *Paullum III, & Pium IV.* vere cum Indis diſpenſaſſe, ut in Chriſmate conficiendo Indico Opobalſamo uti poſſent, ſicut hodie, & nos in Judaici locum.

Dicimus ergo, ut Chriſma rite conficiatur, ex illis tribus Opobalſami ſpeciebus, quae nunc ex Indiis advehuntur, ſecunda, *Tolutana*, nimirum, quod in nucum

In-

Indicarum putaminibus in Europam deſertur, uti debent Sacri Praeſules.

Et ratio evidentiſſima eſt, quia Opobalſamum ad Sacrum Chriſma conficiendum debet eſſe optimum, & non miſtum, odoriſque ſuaviſſimi, juxta illud *Eccleſiaſtici* xxiv. 21. *Quaſi Balſamum non miſtum odor meus*, propter myſterium in eo expreſſum; denotat enim Fideles, quũ Sacramento Confirmationis perficiuntur, ut jam non ſibi ſingulariter vivant, eam virtutum omnium ſuavitatem effundere oportere, ut cum *Apoſtolo* dicere poſſint (a): *Chriſti bonus odor ſumus*, ut ſupra etiam diximus. At primae ſpeciei Opobalſamum, nempe *Peruvianum*, quia, ut retulimus, per coctionem extractum ad noſtras pervenit Regiones, vere Opobalſamum dici non poteſt; Opobalſamum enim ſincere adpellatur, juxta ejus etymon, quod ex Balſami plantis inciſis naturaliter profluit: Cum ergo praedictum ex ramis, & truncis per coctionem extrahatur, genuinum Opobalſamum non eſt, ſed Balſami decoctio, adulterationis non pa-

(a) II. Corinth. II. 15.

parum ſuſpectum, ut advertit etiam *Proſper Alpinus in ſuo Dialogo de Balſamo*. Inſuper praefatum decoctum, nec Opobalſami habet colorem, cum ſit niger, qui color in Opobalſamo, ut ſcribit idem *Alcuinus l.c.*: *Nunquam ab aliquo noſtrorum, vel Arabum viſum eſt, neque auditum*; & paulo poſt ſubjungit: *Illum etiam ſuccum nigri coloris, qui ab Occidentalibus Indiis defertur, impropric Opobalſamum vocari*. Et rationem adfert: *quia in Occidentalibus Indiis ex procera, & magna arbore naſcitur, quae quidem magnitudine, figura, ramis, foliis, fructibus, a vera Balſami arbore longiſſime differt.* Sive ergo praeadſertum Opobalſamum nigri coloris ex coctione confectum ſit, ſive ſit ſuccus, ſuſpectiſſimum eſt, ac proinde nullimode ad Chriſma rite conficiendum aptum, & decens eſt.

Quantum ad tertiam adtinet ſpeciem, ad illam nimirum, *de Copaiba*, ſeu *Braſilianam*; non eſt ſuſpicionis undequaque expers. I. quia praedictum Opobalſamum ex arboribus in Braſilia exſiſtentibus, & ad medullam uſque inciſis corticibus in

ma-

magna copia profluit, ut ſcribunt ſupracitati *Marcgravius*, & *Piſo*, & exprimit quoque praelaudatus *Autor Dictionarii univerſalis,&c.* his verbis: *Ce baume eſt fort clair, de la conſiſtence, & de l'odeur de l'huile de therebentine diſtillèe: on en tire quelque fois juſq' a douze liure dans l'eſpace de trois heures.* Cum *Dioſcorides* (*a*) referat, ex Balſami plantis,quae in Judaea,& Aegypto oriebantur,& genuinae ab omnibus agnoſcuntur, aeſtivis ſub ortu Canis ardoribus, ferreis unguibus inciſis, *tam exiguo ſtillatu ſuccum*, ſeu Opobalſamum, *manare, ut annis ſingulis ne plures quidem, quam ſeni, ſepteniue congii cogantur, inibique pondus duplo rependitur argento*. II. quia in eo Opopobalſamo nullam agnoſcit ex qualitatibus genuini, quod in Arabia gignitur (& idem eſt cum Judaico, & Aegyptiaco) *Joannes Veslingius* in *Vindiciis Opobalſami*. Quapropter ſcribit, ex tribus adſertis Opobalſami ſpeciebus, ſecundam tantum, illam nempe, quae in nucum Indicarum putaminibus advehitur, praeci-

pue

(a)Lib.1.de Medicinali Materia cap.XVIII.

pue cum Arabico, & conſequenter cum Judaico cognationem habere. Et quidem tametſi Tolutanum Opobalſamum omnia ad unguem non habeat Arabici, vel Judaici Opobalſami accidentia, quod ad colorem tamen adtinet, mellei nimirum obſcurioris, ut ſcribit *Alpinus*, & quod ad ſaporem non ingratum, modice, ſcilicet guſtum mordentis, ut advertit *Dioſcorides*, & tandem quod ad odoris ſuavitatem, & excellentiam cum Judaico valde convenit, atque inter ſpecies, quas Opobalſami nunc habemus, ut optimum putari debet, quapropter eo uti debent Sacri Praeſules in SacriCriſmatis confectione in Judaici locum, quod *Sanctus Gregorius*, & *Venerabilis Beda* requirere videntur.

Et quidem praefata Opobalſami ſpecie, *Tolutana* nimirum, in Chriſmatis confectione uſos fuiſſe Hiſpanos Epiſcopos Catholicorum Rituum, Eccleſiaſticaeque Diſciplinae obſervantiſſimos certiſſime conſtat ex *MS. Pontificali* Conchenſis Eccleſiae, in quo ſub Rubrica: *Inſtitutio, quo ordine, & decore oporteat*

Epi-

Epiſcopum Sanctum Chriſma conficere; legitur (a): *Tunc Balſami ampulla petatur alta voce a Diacono , & quaſi cum Graphio particula ejus extrahitur , ut benedicatur*. Et poſt Opobalſami benedictionem ſubjungit: *Deinde ſuſpenſo ſic Balſamo convertit Epiſcopus intentionem ad Oleum Chriſmale, &c.* & tandem Olei benedictione peracta, ſequitur: *Excutitur de Graphio intra oleum fortiter Balſamus, & cum igne cogitur diſtillare.* Ex quibus patet Opobalſamum, quo praelaudati Praeſules in Chriſmatis confectione utebantur , liquidum ſane non fuiſſe, ut eſt illud *Peruvianum*, aliaeque a nobis recenſitae ſpecies , ſed ſi non omnino durum, vel ſiccum, valde ſaltem denſum , & ad duritiam vergens , ut eſt *Tolutanum*, quod tametſi Hyemali tempore ſit durum , incipiente nihilominus Vere, atque per totum Aeſtivi temporis decurſum, ſiccitatem illam , & duritiem, non modice relinquere obſervatur, uti eſt etiam,

(a) Apud Edmundum Martene in Tract. de Antiqu. Eccleſ. diſcipl. in Divin. Celebr. officiis cap. XXII.

etiam, cum recenter ab Indiis defertur. Si enim ex illis ſpeciebus totaliter liquidis erat Opobalſamum, quo Praeſules in praefata Eccleſia utebantur, Graphio ſane extrahi non potuiſſet, nec extractum in Graphio ſuſpenſum, ut ab Epiſcopo benedictionem reciperet, ſuſtineri potuiſſet; nec tandem, ut diſtillaret, atque cum oleo miſceretur, ignis miniſterium fuiſſet neceſſarium.

Quod ad alias poſtremo Opobalſami ſpecies adtinet, ad illam nimirum per diſtillationem eductam, & ad aliam, quam Orientalem adpellant, & ex *Mecha* defertur, certum eſt adulterinas eſſe; unde prima a laudato *Moſe Charas*, omnibus deterior dicitur: quippe quae inter diſtillandum maxima parte odoris, & praeſtantiſſimarum virium exuitur. Secunda vero tam ſuſpecta peritis Pharmacopolis eſt, praeſertim praelaudato Fr. Franciſco Vaſſallo, ut ejus vice in Theriacae confectione, ad quam Orientale Opobalſamum inter cetera Pharmaca requiritur, Myriſticarum nucum oleo utuntur. Haec ſunt, quae circa

pro-

Digitized by Google